Ministry of Agriculture, Animal Husbandry and Food Department of Forest and Rangeland

Policy and Strategy for Forest and Range management sub sector

Prepared by : The forest and Range Department specialists Under the The Technical Corporation of Asian Development Bank and the Food and Agriculture Organization of the United Nations

January 2005

دکرنی ، مالدراي او د خوراکي موادو وزارت
دځنګلونو او څرځايونو لوي رياست

دځنګلونو ، څرځايونو او وحشي ژويو دپاره پالیسي او ستراتيژي

طرح او ترتيب :

د اسيا پرمختيائي بانک ، د ملګرو ملتونو د خوراکي مواد او کرني موسسي په تخنيکي مرستي دځنګلونو او څرځايونو دلوي رياست کارپوهان

دلو ۱۳۸۳

مقدمه

منابع جنگلات علفچر ها و حیات وحش کشور مخصوصاً در دو نیم دهه اخیر شدیداً تخریب گردیده ، علاوه بر اینکه صدمه بزرگی به این بنیاد اقتصادی کشور وارد آمده تاثیرات غیر مستقیم آن محیط کشور را به مخاطره انداخته و مغشوش کننده است .

وزارت زراعت و مالداری و مواد غذائی با احساس این مسئولیت تاریخی تلاش میورزد تا تدابیر اساسی و معقول بیرون رفت این مشکل را اتخاذ و عملی نماید. اینکار باید از طریق همکاری و تشریک مساعی فعالانه رهبران و کارمندان ارشد عموم ولایات خاصتا ولایات جنگلدار کشور تحت مسئولیت و تشبث دولت اجراء گردد . نخستین گامی که برای براوردن این مأمول حیاتی لازمی پنداشته میشود عبارت از موجودیت پالیسی و ستراتیژی حفاظت و انکشاف سکتور های فرعی جنگلات و علفچرها در سطح کشور خواهد بود .

متخصصین ریاست عمومی جنگلات و علفچر های این وزارت تحت همکاری تخنیکی بانک انکشاف آسیائی و موسسه غذای و زراعت ملل متحد اولین طرح پالیسی و ستراتیژی این منابع طبیعی را ترتیب و بنام خداوند بزرگ و مهربان و با در نظر داشت حراست از منافع کشور برای استفاده روا هموطنان تقدیم مینماید.

د ځنګلونو او څرځایونو د فرعی سکتور د پاره پالیسی او ستراتیژی

الف. د ځنګلونو او څرځایونو پالیسی

د ځنګلونو او څرځایونو پالیسی داده چی د هیواد خلک او موسسی، ځنګلونه او څرځایونه ورغوی، وئی ساتی او پراختیا ورکری. پدی هکله داسی کړنی لاره غوره شی چی د ځنګلونو، څرځایونو او وحشی ژویو ساتنه او پراختیا لاس ته راشی.

ب. د ځنګلونو او څرځایونو ستراتیژی ګانی

دا ستراتیژی ګانی د لاند نیو اصولو په نظر کی نیولو سره د پالیسی دعملی کولو څرنګوالی څرګندوی

۱) د ګټی اخستلو رژیم

د ګټی اخستلو د رژیم ستراتیژی ګانی په لاندی ډول دری ساحی پوښوی.

۱.۱ دځنګل او څرځای د ځمکی څخه دګټی اخستلو سیستم.

پالیسي وستراتیژي براي سکتور هاي فرعي جنگلات و علفچر ها

الف. پالیسي جنگلات وعلفچرها:

پالیسي سکتور جنگلات و علفچرها اینست که مردم و موسسات کشور، جنگلات و علفچرها را احیا، حفاظت و توسعه دهد. درین مورد روشي بکار برده میشود که حفاظت وانکشاف دوامدار جنگلات، علفچرها و حیات وحش تآ مین گردد.

ب. ستراتیژي هاي جنگلات و علفچرها:

این ستراتیژي ها طرز تطبیق پالیسي را با نظرداشت اصول ذیل تصریح مي نماید.

۱) رژیم استفاده.

ستراتیژي هاي رژیم استفاده، سه ساحه ذیل را در بر میگیرد

۱.۱ سیستم استفاده از زمین جنگل وعلفچر.

ددی فرعی سکتور برخوال (حکومت، ټولنه، خصوصی سکتور او غیر حکومتی موسسی) د پراخ انډول د روحیی ای په نظرکی نیولو سره د ځنګلونو، څرخایونو او وحشی ژوندانه څخه په مختلف ډول سره ګټه اخستل د یو حاصلخیزه ثروت او د ژوندانه د چاپیریال نه وسیله و پیژنی او ګټه ورڅخه واخلی.

د فرعی سکتورونو برخوال د ځنګلونو او څرخایونو د ځمکی څخه د ګټی اخستلو د پاره داسی تدبیرونه په کار اچوی چی د افغانستان په ټولو سیمو کی د حاصلخیزی د لوړوالی او د طبیعی خیرمو په زره پوری پراختیا ترمنځه انډول لاس ته راشی.

د فرعی سکتورونو برخوال باید د لوړو ځمکو څخه ګټه اخستل داسی تنظیم کړی چی د اوبولاندی ځمکو بزګران ورڅخه فایده اوچته کړی او پدی هکله د ابریزو د تنظیم د چلند څخه کارواخلی.

۱.۲ دخلکو او موسساتو پواسطه د ځنګل او څرخایونو او وحشی ژوندانه د خیرمو د تنظیم سیستم

جوانب ذیدخل (حکومت، جامعه، سکتور خصوصی و موسسات غیر دولتی) این سکتورهای فرعی با نظرداشت روحیه دوامداربودن، انواع استفاده از جنگلات، علفچرها و حیات وحش را منحیث یک ثروت حاصلخیزو وسیله بهبود محیط زیست شناخته و مورد استفاده قراردهند.

جوانب ذیدخل سکتور های فرعی تدابیري را در استفاده اززمین جنگلات وعلفچر ها بکار برند که توازن بین افزایش حاصلخیزي و انکشاف موثر منابع طبیعي درتمام مناطق مختلف افغانستان بدست اید.

جوانب ذیدخل این سکتورهاي فرعي باید استفاده اززمین هاي بلندابه را طوري تنظیم نمایند که دهاقین پائین اب را بهره مند ساخته ودرین مورد روش تنظیم ابریزه ها را بکار برند.

۱.۲ سیستم تنظیم منابع جنگلات، علفچرها و حیات وحش توسط مردم یا موسسات

دیاد شوو فرعی سکتورونو برخوال باید د ځنګلونو، څرخایونو او وحشی ژوندانه په تنظیم کی د ټولنیزه ځنګلداری څخه کار واخلی. پدی چلند کی د ځنګلاتی، څرخایونو او وحشی ژوندانه د خیرمو تنظیم، په یوه ځانګړی جغرافیائی سیمه کی، یوی ځانګړی ټولنی ته په لاندی ډول صورت نیسی.

❖ د ټولنی غړو ته منفعت (تولیدی خیرمی، ساختمانی لرګی، سوند لرګی، ښه څرخایونه او د فرسایش څخه په امن کی طبیعی خیرمی) پیدا شی.

❖ په ټولنه کی داسی ظرفیت وده وکړی چی ډیر ښه چلندونه په خورا کمی بهرنی مرستی سمبال شی، بکار واچول شی او څارنه ئی وشی.

۱.۳ د دندو په پلان کولو کی د ټولنی ګډون:

دځنګلونو، څرخایونو او وحشی ژوندانه د ټولنیځ چلند د پلان ترلو هدف دادی چی د ټولنی ظرفیت پراختیا ومومی ترڅو ټولنه وکړای شی

جوانب ذیدخل سکتور هاي فرعي متذکره براي تنظیم جنگلات، علفچرها و حیات وحش روش جنگلداري اجتماعي را بکار برند. درین روش انتقال موثر مسئولیت هاي تنظیم منابع جنگلات، علفچرها و حیات وحش دریک ساحه جغرافیائي به یک جامعه مشخص به ترتیب ذیل صورت میگیرد.

❖ منفعت را به اعضاي جامعه(به شکل منابع تولیدي ازقبیل چوب ساختماني، چوب سوخت، چراگاهاي خوب و منابع طبیعي حفاظه شده از فرسایش) ایجاد نماید.

❖ ظرفیتي را در بین جامعه انکشاف دهد که، تدابیر بهتررا با کمترین کمک بیروني ، سازماندهي ، اجرا و مراقبت نماید.

۱.۳ سهمگیري جامعه در پلانگذاري فعالیت ها:

هدف پلانگذاري و تطبیق روش اجتماعي جنگلات، علفچرها و حیات وحش اینست که ظرفیت هاي جامعه انکشاف

چی د ځنګل او څرځای د ځمکی نـه پـه ګټـه اخـستلو کـی لازمـی پریکـړی وکـړای شـی. پـدی برخـه کـی بایـد حکومـت او مرسـتندوی برخـوال د تولنی ملاتړ وکړی تر څو چی د تـولنی نقش اوظرفیتونه وده وکړای شی.

۴.۱ دځنګلونو، څر ځایونو او وحشی ژوندانـه د خیرمو څخه د خلکـو او موسساتو د ګټـو اوچتولو د حقونو سیستم :

حکومت باید د لیکل شوو طبیعي خیرمـو څخـه د ګټـو اوچتولـو د حـق پـه هکلـه ځانګړی پالیسـی، ستراتیژی، قانونونـه او مقررات وټاکی او پکارئی واچوی. دا کار باید د خلکو په مخـامخ ګډون او تفـاهم سره د خیرمو څخـه د ګټـی اوچتولـو پـه جرګو او پریکـړو کـی سـرته ورسـیږی. دا تدبیرونه باید په هغـه شـخړو کـی چـی د طبیعي خیرمو د ځمکوپه حصه کـی مـنځ ته راځـی د پخلاینـی میکـانیزم مـنځ تـه راولی.

دځمکی څخـه د ګټـی اوچتولـو د حـق ترون باید اوږد محاله وی ترڅوچی خلک و کـړای شـی دا خیرمـی د چاپیریـال د ساتنی د معیارونو په نظرکی نیولو سره د خپل ځان په ګټـه پـه ښـه توګـه اداره او

یابد. تا تصامیم لازم دراستفاده بهتـراززمین جنگـل وعلفچـر اتخاذ گردند. درینصورت جامعـه باید ازطرف حکومـت و جوانـب کمـک دهنـده طـوري مـورد حمایت قـرار گیـرد تـا نقـش و ظرفیت هاي انهـا بـه سـهولت رشد نمایند.

۴.۱ سیسـتم حـق اسـتفاده مـردم وموسسات ازمنابع جـنگلات و علفچرها و حیات وحش:

حکومت بایـد بـراي اختصـاص حـق اسـتفاده از منـابع فـوق پالیسـي، سـتراتیژي، قـوانین و مقررات خاصي را وضع و تطبیق نماید. این مأمول باید به اسـاس تفـاهم و سـهم گیـري مستقیم مردم در تدویرجلسات و تصـمیم گیري براي حق استفاده از زمین منـابع فـوق بـراورده شـود. ایـن تدابیر باید میکـانیزم اشـتي را در مشاجرات که بالاي زمین منـابع متذکره رخ میدهد فراهم سازد.

قـرارداد هـاي حـق اسـتفاده از زمین بایـد درازمـدت باشـد تـا مـردم بتوانـد ایـن منـابع را بـه منفعت خویش با رعایـت معیـار هاي محیط زیست اداره نمـوده

وربا‌ندی پانګه و اچوی.

د ځمکی څخه د ګټی اوچتولو ترون باید مشخص کړی چی خلک ددی حق څخـه په ښه توګـه ګټـه اوچتـوی او نـه غـواړی چی دا خیرمی تکنی کړی. حکومت باید د خلکو توافق چـی د تـرون پـه جزیئـاتو باندی ئی کړیدی بازرسی کړی.

حکومت باید د خلکو سره د ځنګلونـو او څرځایونو د ځمکو د ګټی اوچتولو د حق ترون پـه ښـورا روښانـه او ځلانـده شـکل ترتیب او وتړی. که ځمکی ته پـه رسـیدو کی کومی شخړی وجود ولری

نو تر څو چی امکان ولری باید د ټولنی د عرف څخـه د خلکـو پـه مـوافقی سـره د هغی په حل کی استفاده او تنظیم شی.

خلـک بایـد د ځنګلونـو او څرځـایونو د ځمکی د ګټی اوچتولو د حق د تنظـیم د پاره کمیتی جوړی کړی. او ددی کار پـه کولو سره د ګټی اوچتولو د حـق ارزښـت اوچـت کـړی. حکومـت بایـد قـانون او مقررات را وباسی چی د هغی پواسـطه د خلکو ټاکل شـوی کمیتـی وکـولای شـی

و بـالاي انهـا سـرمایه گـذاري نمایند.

قراردادهاي حق اسـتفاده ازیـن زمین ها باید مشخص سازد که مردم ازین حق به شکل موثري استفاده نموده و نمیخواهند کـه ایـن منـابع را متضـرر سـازند.

حکومـت بایـد ازتوافـق مـردم مبني بر جزیئات قرارداد بازرسي نماید.

حکومـت همـراي مـردم بایـد قراردادهـاي حـق اسـتفاده از زمین جنگل و علفچرهـا را بـه نحوه روشـن و شـفاف ترتیـب وعقد نمایند. تاجائیکـه ممکـن است اشکال دسترسي به زمـین را طوري که عرف جامعه اجـازه میدهـد و مـورد موافقـه قـرار میگیرد تنظیم نماید.

مردم باید کمیته هـاي را بـراي تنظـیم حـق اسـتفاده از زمـین جنگل وعلفچر ها ایجاد نمایند. وبدین وسیله ارزش حق استفاده ازیـن منـابع را ازدیـاد بخشـد. حکومت باید قوانین و مقـررات را وضع نمایـد کـه باسـاس ان کمیته هاي منتخب مردم قـادر

چې پخپله پیسې پلاس راوړي او مصرف یې کړي.

۲) د پراخ انډول منځ ته راوړلو د پاره ستراتیژي:

د پراخ انډول منځ ته راوړل د یوې خوا د ځمکې په خاصلخیزۍ او د کرکیلې به ټولو شکلونو کې د محصولاتو د لوړوالي په منځ کې لکه (للمي کرنه ، اوبه خور کرنه، او د څارویو روزل د ځنګلونو او څر ځایونو او وحشي ژویو تولیدات او ګټه اخستل) او د بلې خوا د طبیعي خیرمو او وحشي ژوندانه ساتل او پراختیا.

۲. ۱ د طبیعي خیرمو هرارخیځه اداره او تنظیم:

د فرعي سکتورونو برخوال باید د ځنګلونو، څرځایونو او وحشي ژوندانه په ټولنیزه اداره کې د طبیعي خیرمو هرارخیځه اداره او تنظیم روحیه به نظرکې ونیسي. دا برخوال للمي کرنه، اوبه خور کرنه او همدارنګه ځنګلداري، څرځاینه، او وحشي ژوی او دټولو قسمونو څخه ورته ګټې اوچتول هم باید به نظرکې وساتي. بې ویلو دې پاتې نشي چې دا برخوال باید د کرنې او مالداري ملي ستراتیژي مراعات کړي.

شوند تا وجه پولي را از طريق خويش حاصل و مصرف نمايند.

۲) ستراتيژي هاي ايجاد توازن پايدار:

ايجاد توازن پايدار ازيک طرف بين حاصلخيزي زمين و افزايش محصولات زراعتي در تمامي اشكال استفاده از زمين در زراعت (للمي، آبي، مالداري، توليدات جنگلاتي و بهره برداري از حيات وحش) و از طرف ديگر حفاظت وارتقاي منابع طبيعي و حيات وحش.

۲. ۱ اداره وتنظيم همه جانبه منابع طبيعي:

جوانب ذيدخل سكتور هاي فرعي بايد ابتكارات ، اداره اجتماعي جنگلات، علفچر ها و حيات وحش را باستفاده از روش تنظيم همه جانبه منابع طبيعي در نظر بگيرند. اين جوانب زراعت للمي، ابي و هم چنان جنگلداري، علفچر داري و حيات وحش و ارتباط بين همه انواع استفاده از زمين ها را نيزمدنظر داشته باشند. ناگفته نبايد گذاشت كه جوانب ذيدخل بايد ستراتيژي ملي زراعت و مالداري را

۲. ۲ د مناسبې ځمکې پلټنه

حکومت باید د نورو برخوالو به لاسنیونه د کرنې مناسبې ځمکې د للمي کرنې، اوبه خور کرنې

ځنګلداري او څرځاینې د وړوالي د پاره یوه ستاندرده صنف بندي را وباسي. دا صنف بندي باید د فرعي ویشنې کټګوري ګانې وښيي. د ځمکې د وړوالي د صنف بندۍ اساسي شاخصونه باید د اقلیم، خاورې، جګ او ټیټوالي او بایوټیکي عواملو به اساس صورت ومومي.

۲. ۳ د مختلفو ټولنو د حدودو غبرګوني اړیکې:

د فرعي سکتور برخوال باید د ټولنیزځنګلونو، څرځایونو او وحشي ژوندانه د وړتیا په روش کې په دواړو ساحوکې یعني په انفرادي ټولنه او په هغو ساحو کې چې د ټولنې په حدوداتوکې رابطې وجود لري تشویق منځ ته راولي. او په غیر ددې نه د حل لارې باید ترممکن حده پورې د قراردادونو او کلیوالو موافقوبه اساس چې پخوا نه موجودې دي به نظر کې ونیول شي. که چیرې موافقو ته رسیدل مشکل وي نو باید د خلکو سیمه ایز استازي

مراعات نمايند.

۲.۲ ارزيابي مناسب بودن زمين :

حكومت با همكاري ديگر جوانب ذيدخل، بايد صنف بندي ستاندردي مناسب بودن زمين را براي زراعت للمي، زراعت ابي، جنگلداري و علفچر ها بوجود اورد. اين تصنيف با يد تقسيمات فرعي كتگوري ها را نشان دهد. شاخص هاي اساسي تصنيف بندي مناسب بودن زمين بايد به اساس اقليم، خاك، توپوگرافي و عوامل حيوي (بايوتيک) صورت گيرد.

۲. ۳ روابط متقابل در حدود جوامع مختلف:

جوانب ذيدخل سكتورفرعي بايد بهبودي را درروش اجتماعي جنگلات، علفچر ها و حيات وحش در بين هر دو ساحات جوامع انفرادي وساحات كه روابط در بين حدود جوامع موجود است تشويق نمايد. درغير ان راه هاي حل بايد تا حد ممكن توسط قرار داد ها و توافقات عنعنوي كه از قبل موجود است در نظر گرفته شود. درصورت كه رسيدن

اوولایتی اداری د منځګری په حیث د حل لاری اسانی کاندی.

۲. ۴ خلکو ته د څر خایونو ورپیژندل:

د سکتورخصوصی برخوال بایـد یوځـای کاروکړی تر څو چی د تـولنیځ څـر خایونـه سیمی د هـری تـولنی د پـاره خـانګړی او پراختیا ورکړی. د تـولنی مخکـښان بایـد د برخوالـو پـه مرسـته و هڅـول شـی چـی موجـوده عنعنـوی اوشـریک څرخایونـه پـه عادلانه ډول د هـری یـوی تـولنی تـر منـخ داسی وویشی چی د هغـوی د پـاره د منلـو وړاوسی. بـی ویلـو دی پـاتی نشی چـی د څرخایونو د پخوانی استفادی په شکل کـی اوبو ته رسیدل او د څرخایونو کیفیـت بایـد بـه نظـر کـی ونیـول شـی. د تـولنی د خلکومخکښـان او ولایتـی اداری بایـد د هغوشخړو پـه مقابـل کـی چـی موافقـو تـه رسیدل سختوی مداخله وکړی او اسانتیاوی منځ ته راولی.

۲. د داهلـی ژویـو د پـاره د خـوراکی پـه پیداکولو کی ښه والی:

د خصوصی سکتور برخوال باید یوځای کـار

بـه توافقـات مشـکل باشـد بایـد نماینـدګان منطقـوي مـردم و ادارات ولایتي منحیث میانجي ها راه هـاي حل را تسریع و تسهیل بخشند.

۲. ۴ واگذاری علفچرها به مردم:

جوانب ذیـدخل سـکتور فرعـي بایـد بـاهم متحدانـه کارکننـد تاسـاحات چراگاهاي اجتماعي را براي هر جامعه طور منفرد، ایجاد و انکشـاف دهـد. رهبران جامعه باید به کمـک جوانـب ذیـدخل دیگـر تشـویق شـوند تـا چراگاهاي عنعنـوي مشـترکي را کـه وجود دارند بصورت عادلانـه دربـین هریکـي از جوامـع تقسـیم و مـورد موافقه قراردهند. ناگفته نباید گذاشت که در سیستم استفاده قبلـي تفـاوت هاي کیفیت علفچر ها و دسترسي به اب مراعات گردد. نمایندګان منطقوي مردم و ادارات ولایتـي بایـد درمـورد مشکلات که مانع رسیدن به توافقات میشوند، مداخله نمـوده و تسـهیلات لازم را فراهم سازند.

۲. ۵ بهبـود تهیـه خوراکـه بـراي حیوانات اهلي:

جوانب ذیـدخل سـکتور فرعـي بایـد متحدا باهم کار نمایند تا یـک رژیـم

وکړی ترڅو چی د اهلی ژویو د خـوراکی د برابرولو د پاره یو اصلاح شوی رژیم منځ تـه راولی. میشته مالداران باید د خپلو مـالونو د ضـروری خـوراکی د پـاره د څـر خـایونو پرځای د کرنی بوټـو د پاتیشـونو او زراعتـی بوټو څخه استفاده وکړی. ددی کار په کولو سـره پـه څرخـایونو بانـدی د فشـار څخـه ممانعت کیږی. د اوبو جریان په اسانی سره د اوبو خورشبکو تـه صـورت مـومی او هغـه کوچیان چی خپل مالونه لیری خایونو تـه د څر د پاره ورولی هغوته اسانتیاوی برابریږی.

۲. ۶ د وچکـالی او د ډاګونـو د پراختیـا د مخنیوی په مقابل کی مجادله:

د خصوصی سکتور برخوال باید د وچکـالی ضررونه د راتلونکی حاصلخیزی او د ژونـد د چاپیریال د ښه والی به خاطر پـه اسـتفاده کی انډول وساتی. دا انـډول پـه خنګلونـو اوځـر خـایونو پـوری ورتـه والی لـری. همدارنګـه د اوبـو د سـاتلو میکـانیزم او د وچتوب په مقابل کی مقـاوم بـوټی بایـد پـه نظرکی ونیول شی. مرکزی حکومت باید د هغو خلکو د پاره چی وچکالی خپـولی دی یو داسی پروګرام به نظر کـی ونیسـی چـی هغوی مناسبو سیمو ته و کوچوی.

اصلاح شـده تهیـه خوراکـه را بـراي حیوانات اهلـي خـود تطبیـق نماینـد. مالداران مسکون باید کمبود خوراکـه مورد ضرورت حیوانات شانرا عـوض علفچرهـا از بقایـاي نبـاتي و علوفـه جات مزروعي تامین نمایند. با اجراي این عمل فشار چرش بالاي علفچرها کاهش یافته، جریان اب بسوي شبکه هـاي ابیـاري بهتـر ګردیـده،امکان انکشـاف مواشـي کـوچي هـا بـالاي چراګاهاي دورتر میسر میګردد.

۲. ۶ مبارزه با خشکسـالي و توسـعه صحرا:

جوانب ذیدخل سکتورهاي فرعي باید ضـرر خشکسـالي را در حفـظ تـوازن اینـده بـین حاصـلخیزي و اسـتفاده هـاي بهبـود کننـده محـیط زیسـت درنظـر داشـته باشـد کـه ازطریـق جـنگلات علفچرهـا تـامین میشـود. علاوه بـران میکـانیزم تحفـظ اب و معرفي نباتات مقاوم به خشکي مدنظر ګرفته شود. حکومـت مرکـزي بایـد پروګرام هـاي انتقـال مـردم را از سـاحات خشـکي زده بـه سـاحات مناسب رویدست ګیرد.

پــه تــولنيځې ځنګلــدارۍ کــې ځــانګړې تخنيکــې پاملرنــه بايــد لانــدې ســاحو کــې متمرکزه شي .

- ❖ **توليدي مقصدونه: اصلي محصولات (صنعتي او د سوخت لرګي) فرعي (ميوه، مغزباب او طبي نباتات)**

- ❖ **د چاپېريــال د ســاتنې ښــه کــونکي مقصدونه: د فرسايش څخه د خــاورې ســاتل، پــه څمکــه کــې د اوبــو پــه ننوتولوکي ښه والي، د ابيارې د اوبو په جريــان کــې ښــه والي، د وروکــې اقليم ښه والي.**

په ټولنيځې څرځاينه کې ځانګړې تخنيکي پاملرنه بايـد لانـدې سـاحو کـې متمرکزه شي.

- ❖ **توليدي مقصدونه: په څرځاى کـې د حيواناتو د څر کنترول شوی بدلون، داوبــو راجمعــول ، خپــرول ، د بــا ارزښته څرځايو د سيمو پراختيا.**

- ❖ **د چاپېريــال د ســاتنې ښــه کــونکي مقصدونه: د فرسايش څخه د خاورې ســاتل، پــه څمکــه کــې د اوبــو پــه**

درجنگلداري اجتماعي توجه تخنيکي بايد بالاي ساحات ذيل متمرکز گردد:

- ❖ مقاصـد توليـدي: محصـولات اصلي(چوب صنعتي و سوخت) فرعي (ميوه، مغزباب و نباتـات طبي)

- ❖ مقاصد بهبـود کننـده محيط زيسـت: حفاظـت خـاک از فرسـايش، بهبـود نفـوذ اب درزمـين، بهبـود جريـان اب بـراي ابيـاري، بهبـود اقلـيم کوچـک، حفاظـت و بهبـود ساحات چـرا و محـل زيست حيات وحش.

در چراگاهـــاي اجتمـــاعي توجـــه تخنيکـي بايـد بـالاي مـوارد ذيـل متمرکز گردد.

- ❖ مقاصـد توليـدي: تنـاوب چـراي کنتـرول شـده بـراي مواشـي، انتشـــــار و جمـــــع اوري اب، انکشاف ساحات چراگاهـاي بـا ارزش .

- ❖ مقاصد بهبـود کننـده محيط زيســـت: حفاظـــت خـــاک از فرســـايش، بهبـــود نفـــوذ اب

ننوتولــوکې ښــه والي، د اوبــو پــه جريان کې ښه والي. د وروکې اقليم ښه والي . د څرځايونو، وحشي ژوېـو او د ژوندانه د چاپېريال ساتنه او ښه والي راوسـتل، د داګونـو د پراختيـا مخنيــــوى (د اوبـــــو د ســـــاتنې ميکانيزمونه اود وچکالي بـه مقابلـه کې د مقاومو بوټو معرفي کول)

د تــولنيځې وحشــي ژوندانــه بــه تنظــيم کــې ځانګړې تخنيکي پاملرنه بايد لاندې ساحو کې متمرکزه شي:

- ❖ **توليدي مقصـدونه: تـوريزم پراختيـا، د حيات وحش محصولات**

- ❖ **د ژوندانــه د چاپېريــال د ښــه کيــدو مقصدونه: د طبيعي منظرو او ځـانګړې سيمو ښه کيدل، بيـالوژيکي بـدلون، د وحشـي ژونـد د ارثـي خيرموسـاتل، د مرغانو او وحشي ژوبو په ځانګړې توګه هغه ژوې چې د ورکيدو په حـال کـې دي د ښکار نه ممانعت.**

۳. په ځنګلـدارى، د څرځـايونو پـه تنظـيم او د وحشـــي ژوندانـــه پـــه پرمختيـــا کـــې د جغرافيائي موقيعت په نظر کې نيولو سره د هيواد په سطح تولنو تـه د ګـدون ورکولـو ستراتيژي

درزمين، بهبود جريان اب بـراي ابيـاري، بهبـود اقلـيم کوچـک، حفاظت و بهبود ساحات چـرا و محـل زيسـت حيـات وحـش. جلـوگيري از توسـعه صـحراو خشکسـالي(ميکـانيزم هـاي حفاظـت کننـده اب و معرفـي نباتات مقاوم به خشکي)

درمـورد اداره و تنظـيم حيـات وحـش اجتماعي توجه تخنيکي بايد بالاي مـوارد ذيل متمرکز گردد:

- ❖ مقاصـد توليـدي: انکشـاف تـوريزم، محصـولات حيـات وحش

- ❖ مقاصد بهبـود کننـده محـيط زيست: بهبود مناظر طبيعي و منـاطق خاص، تنوع بيالوژيکي، حفـظ منـابع ارثي حيات وحش، جلوگيري از شکار طيور و حيوانات وحشـي باالخصـوص حيواناتيکه درحالت انقراض قراردارند.

۳. ستراتيژي هاي سهيم ساختن جامعه در جنگلداري ، تنظيم علفچر ها وانکشاف حيات وحش بـا درنظرداشـت موقيعت جغرا فيائي در سطح کشور

۳. ۱ په ملی سطح:

د خصوصی سکتوربرخوال باید په ډیره بیړه بو تـولنیځ د ځنګلونـو، څرځـایونو او وحشـی ژوند پروګرام په ملی سـطحه د لاس لانـدی ونیسی پروګرام باید په لانـدی مـوادو بانـدی انعکاس وکړی.

- **د ځمکی څخه د ګټی اخستلو د حقوقـو د پاره د قرارداد سیستم جوړول**
- **د ځمکی و وړتیا د ارزیابی د پاره ولایت په سطح پلان تړل**
- **د تـولنی پـه مـنځ کـی مهارتونوتـه د سازماندهی پراختیا او ټولنی ظرفیتونو تـه وده ورکـول چـی دوی وکـولای شـی د خصوصی سکتور سره مخامخ شی .**
- **د خلکـو پـه مـنځ کـی د ځنګلـداری څرځـایونو او وحشـی ژوندانـه د تنظـیم مهارتونو ته پراختیا ورکول.**

د ځنګلونو، څرځایونو اووحشی ژوندانـه اداره او نوربرخوال بایـد د پروګـرام د شـروع څخـه مخکی د خلکو د خبرتیا د سطحی د لـوړوالی په خاطرتبلیغاتی کمپاین په لاره واچوی تر څو چـی خلـک د خصوصـی سـکتور د موجـوده بیړنیو مشکلاتو د حل د پاره په ملی سـطح یـو پروګرام تر لاس لاندی ونیسی.

۱.۳ در سطح ملي :

جوانب ذیدخل باید هرچه زودتـر یـک پروگرام ملي را براي تنظیم جنگلات، علفچرهـا و حیـات وحـش اجتمـاعي رویدست گیـرد. توجـه پروگـرام بایـد بالاي مواد ذیل منعکس گردد.

- ایجاد یـک سیسـتم قـرارداد درباره حقوق استفاده از زمین
- ارزیابي مناسب بودن زمـین و پلان گذاري به سطح ولایتي
- انکشـاف دادن مهـارت هـاي سازماندهي، در بین جوامـع و رشد ظرفیت هاي ان هـا کـه باسکتورخصوصي مقابل شوند.
- انکشاف مهارت هاي تخنیکي جنگلداري، تنظیم علفچرها و تنظیم حیـات وحـش در بـین مردم.

اداره جـنگلات وعلفچرهـا و حیـات وحش و دیگـر جوانـب ذیـدخل بایـد قبل از اغاز پروگرام ، کمپاین تبلیغاتي را براي بلند بردن سطح آگاهي درباره رسیدگي به حل مشکلات اضـطراري موجود در سکتور فرعي و نیـاز بـراي پروگرام به سـطح ملـي بـراي حـل مشکلات متذکره رویدست گیرد.

- د تطبیق لاندی سیمی :

پروګـرام بایـد پـه هغـو سـیمو کـی چـی د ټولنیځی ځنګلداری، څـړ ځـایونو او وحشـی ژوند د تنظیم څخه د اوچتی ګټـی د لاس تـه راتلو امکان پکی موجود او بیړنی پاملرنی تـه اړتیا لری د څو محدودو پروژو په فعال کولـو سره شروع شی. د پروګرام پکار اچولو طریقـه د هغو تجربو څخه چی د پروګرام د تطبیق د اولـو مرحلـو نـه پـلاس راغلـی دی خـورا پرمختګ کولای شی. دا پروګرام په هغو سیمو کی چـی لومړیتـوب لـری او دثابـت امنیتـی حالاتو لرونکی وي د قومی مشرانو په ملاتړ به پرمختیا کوی.

۴) د ځنګلداری او څړ ځایونو په تنظـیم کی د خلکو او موسسات سـتراتیژیکی رول:

سـتراتیژیکی نقشـونه چـی لانـدی لیکـل شـویدی د کرنـی د سـکتور د پالیسـی او ستراتیژی د چوکـات پـه رنـا کـی توضـیح شویدی.

۴. ۱ ټولنی:

خلک د ټولنیځی ځنګلـداری څرځـایونو او وحشی ژونـد د تنظـیم د سـازماندهی او د پروګرام د تطبیق دنـدی پـه خپلـو ځمکـو

ساحات تحت تطبیق:

پروگرام باید در ساحات کـه تنظـیم اجتمـاعي جنگلـداري، علفچرهـا و حیات وحش امکان مفـاد بلنـد را داشـته باشـد و بـه توجـه عاجـل ضرورت دارند بـا رویدسـت گـرفتن پروژه هاي محدود اغاز یابـد. طـرز تطبیق پروگرام بتاسـي از تجـارب که در مراحل أولي بدست مي اینـد بیشتر انکشـاف خواهـد نمـود. ایـن پروگرام در محلات أولویت دار که حالات ثابت امنیتي را داشته باشد و از طرف مشران قومي حمایت گردد تدریجا پیشرفت خواهد نمود.

۴) نقش هاى ستراتیژیکی مـردم و موسسـات در جنگلـداری و تنظیم علفچرها:

نقش هاي ستراتیژیکي کـه در ذیـل تصـریح گردیـده انـد در پرتـوي چارچوب پالیسي و ستراتیژي سکتور زراعت ترتیب یافته است .

۴. ۱ جوامع:

مردم وظایف سازماندهي و تطبیـق پروگـرام تنظـیم جـنگلات، علفچرهـا و حیـات وحـش

کې پخپله او پخپله خوښه په غاړه لري. د دوی اساسي نقش عبارت دی د:

❖ د پلان ترلو، سازماندهی او د پروګرام د عملی کولو د پاره د کمیټو جوړول.

❖ تولنیځ ځنګلونو او څر ځایونو او نورو خمکو د ګټی اخستلو د پاره د سیمیځی ستراتیژي ګانو په باره کی جرګی ا و پریکړی. د مزی څخه هغی خواته ستراتیژی ګانی په هغه صورت کی چی د عملی کولو ور وی هم پریکړی کیدای شي.

❖ د اداری جوړول او د چوپړانو تهیه کول، د سیمیځو دندو تاسیس، ساتنه او څارنه، د قوریو تاسیس او تنظیم، د تخمونو اماده کول او ازمیښتنه، د خلکو پوری ورته سیمو ارزیابی او بررسی.

❖ د بازار د وضعی دسترسی کول، ضروری خدمتونو ته رسیدل او د محصولاتو د خرڅلاو سازماندهی. په موجوده حال کی خلک د مهمو دندو د سرته رسیدو د پاره تخنیکی مهارتونه او لازمی خیرمی نلری. د برخوالو بل نقش دادی چی د تولنو د غړو سره مرسته و کړی او هغوی د مهارتونو او خیرمو څخه

اجتماعي را در زمين خود شان به شكل خود مختار به عهده دارند. نقش اساسي انها عبارت اند از :

❖ ايجاد كميته ها براي پلان گذاري ، سازماندهي و تطبيق پروگرام .

❖ بحث و اتخاذ تصاميم در باره ستراتيژي هاي محلي در جنگلات و علفچرهاي اجتماعي و ديگر اشكال استفاده از زمين به شمول ستراتيژي هاي خارج از مرز درصورتيكه قابل تطبيق باشد.

❖ ايجاد اداره ها و تهيه عملهٔ كار،تاسيس و حفظ ومراقبت فعاليت هاي ساحوي به شمول احداث و تنظيم قوريه جات، ازمايش و اماده ساختن تخمانجات، بررسي و ارزيابي درساحات متعلق به مردم .

❖ دسترسي به وضع ماركيت، دسترسي به خدمات ضروري ، و سازماندهي فروش محصولات دربازار.

در حال حاضر، مردم فاقد معلومات و مهارت هاي تخنيكي ومنابع لازم براي اجراي قسمت اعظم اين وظايف مي باشند. نقش جوانب ذيدخل ديگر،

اګاه کاندی. او د خیرمو د لاس ته راوستلو د پاره ورته لاربښونه وکړی.

۲.۴ مرکزی حکومت:

د مرکزی حکومت ستراتیژیکی نقشونه په لاندی ډول دی:

❖ تولنی ته د ځنګلونو او څر ځایونو د انتقال او د ګټی اخستلو حقوقو د پاره د قانون پاسول او د مشترکی خمکی د پربښودلو کرندلاره.

❖ په ملی کچه د تبلیغاتو سمبالول ، په ملی کچه د پروګرام او پروژو جوړول او د سیمو د لومړیتوب ښودل.

❖ په ملی کچه د پروګرام سمبالول او د پروژو عملی کول او د ملګرو هیوادونو د تمویل کونکو سمبالول، په ملی کچه سروی، بررسی او ارزیابی.

❖ که لازم وی نو د فرعی سکتور د ستراتیژی نوښت .

ددی نه علاوه حکومت باید د ځنګلونو د څیړنو مرکزی اداره او په ځلورو ایکالوژیکی زونونو کی تجربوی مرکزونه پرانیځی او

اينست تا به اعضاي جوامع كمك نموده و انها را از مهارت ها ومنابع مطلع گردانند. و راه حصول منابع را براي شان نشان دهند.

۴. ۲ حكومت مركزي:

نقشهاي ستراتيژيكي حكومت مركزي عبارت اند از:

❖ انفاذ يک سيسم قانوني براي انتقال حقوق استفاده اززمين هاي جنگلات ، علفچرها به جامعه و طرز العمل هاي واگذاري زمين هاي مشترک.

❖ سازماندهي تبليغات به سطح ملي. ترتيب پروگرام و پروژه ها به سطح ملي به شمول تصريح ساحات أولويت دار.

❖ هماهنگي پروگرام به سطح ملي وتطبيق پروژه به شمول سازماندهي كمک هاي تمويل كننده گان بين المللي و سروي هاي اساسي به سطح ملي، بررسي وارزيابي.

❖ تعديل ستراتيژي سكتورفرعي درصورت لزوم .

علاوه بران حكومت بايد اداره مركزي تحقيقات جنگلات را همراي مراكز تجربوي در چارزون اگروايكالوژيكي

پکار نی واچوی. د خیړنو توجه باید د ټولنیځې ځنګلداری په غوښتونو باندی متکی اوسی. خیړنی باید د ودی څرنګوالی او د هیواد مختلفو نباتاتو توافق، زودرسی نباتات، د نباتاتو مقاومت د وچوبی او مرضونو په مقابل کی تجربی ولری.

۴. ۳ ولایتی اداره:

د ولایتی اداری ستراتیژیکی نقشونه په لاندی ډول دی:

- ❖ ولایتی اداره باید د ټولنی امنیتی وضع، شفافیت، ټولنیځ عدالت څخه د قوانینو څارنه وکړی ترڅو ټولنی ته د ځمکی په ورپیښودلو کی عدالت او شفافیت مراعات شی. د قاچاق مخنیوی وشی، د ځمکی څخه ګټه اخستل پرته د اجازی څخه صورت ونه مومی او د ازاد تجارت د وضعي څارنه وکړی.
- ❖ د ځنګلونو او څر ځایونو د ځمکی څخه د ګټی اخستلو د حقوقو کرندلاره تطبیق کړی.
- ❖ د ځنګلونو او څر ځایونو د ځمکو پریښودلو په قرارداد کی (د حکومت شرایط) رعایت شی.
- ❖ د ولایتی خیرمو پلان ترل او موجودی

تاسیس و فعال نماید. توجه تحقیقات باید متکي به ایجابات جنگلداري اجتماعي صورت گیرد. تحقیقات باید درباره چگونگي نمو و توافق انواع مختلف نباتات انتخابي بومي و غیربومي ، با تاکید روي انواع زودرس، مقاوم به امراض و خشکي تحقق پذیرد.

۴. ۳ اداره ولایتي:

نقش هاي ستراتیژیکي اداره ولایتي عبارت اند از:

- ❖ مراقبت از قوانین و اوامربا نظرداشت خاصتا صلح و امنیت عامه، شفافیت، و عدالت اجتماعي در واگذاري زمین، جلوگیري از قاچاق، و استفاده زمین طورغیر مجاز، مراقبت از اوضاع تجارت ازاد.
- ❖ تطبیق طرزالعمل حقوق استفاده اززمین جنگلات و علفچرها.
- ❖ رعایت (شرایط حکومت) در قرارداد هاي واگذاري زمین جنگلات وعلفچر ها به مردم.
- ❖ پلان گذاري و موجودي منابع

کول.

- ❖ په تخنیکی ساحو کی خلکو ته مرسته برابرول
- ❖ پریکړی او وساطت په خانګړیو ساحو کی (د ټولنی د استازو سره)
- ❖ د ولایت په کچه د تبلیغاتو سمبالول.
- ❖ د ځنګلونو او څرځایونو د اداری موجوده کارمندان په ولایاتو کی چی پخوا د فنی مشاورینو په واسطه ورته اموزش ورکړ شویدی باید خپل کلیدی نقشونه د ټولنیځو دندو په پلان ترلو او د خلکو په اموزش او د تخنیکی کارونو په سمبالولو کی ولوبوی. علاوه په دي د مارکیت او خاصتاً د خصوصی سکتورونو سره مخامخ کیدو کی هم اجراات وکړی.
- ❖ کارکونکو ته په پلان ترلو او د ټولنیځی ځنګلداری او د څرځایونو او وحشی ژوند په تنظیم کی د اسانتیاو د برابرولو په روش کی اموزش ورکول

۴. ۴ د خلکو او یا سیمو استازی:

ولایتي

- ❖ فراهم اوري مساعدت به مردم در ساحه تخنیکي.
- ❖ وسا طت و فیصله درساحات خاص(با نمایندگان منطقوي)
- ❖ سازماندهي تبلیغات درسطح ولایت
- ❖ کارمندان موجوده اداره جنگلات وعلفچر ها در ولایات (که قبلا توسط مشاورین فني و موسسات غیر حکومتي اموزش دیده اند) باید نقش کلیدي شانرادر پلانگذاري فعالیت هاي اجتماعي و اموزش مردم و هم چنان درمهارت هاي سازماندهي وتخنیکي ایفا نمایند. علاوه بران درمسایل مواجه شدن به مارکیت ها ویا سکتورهاي خصوصي نیز اجراات نمایند.
- ❖ اموزش به کارکنان درقسمت روش هاي تسهیل دهي براي پلانگذاري و تطبیق جنگلداري اجتماعي تنظیم علفچرها و انکشاف حیات وحش داده شود.

۴. ۴ نمایندگان مردمي یا منطقوي:

په ولایتی ادارو کی مذهبی لارښوونکی لاندنی ارتباطی نقشونه لری :

- په خانګړو مواردو کی وساطت او پریکړه (د ولایتی حکومت سره)
- و لایاتو کی د تبلیغاتو سمبالول

۴ . ۵ د ملګرو ملتونو موسسی:

- د ځنګلونو او څړځایونو د ځمکی د ګټی اخستلو د حقونو د پرمختیا د دندو د پاره د مرستو برابرول او تمویلول.
- د مرکزی او ولایتی حکومتونو د اداری ظرفیت د پراختیا او لوړولو دپاره د مرستو برابرول اوتمویلول.
- د پروژو د عملی کولو د پاره د مرستو برابرول او تمویلول
- د تخنیکی مشورو او خدماتی معلوماتو د پاره د مرستی برابرول او تمویلول

۴ . ۶ مشورتی خانګړی سازمانونه او غیر حکومتی موسسی:

- د ولایتی حکومت او خلکو د پاره په پلان ترلو او ټولنیځو دندو کی د تخنیکی مرستو برابرول
- په تخنیکی او سمبالونکو مهارتونو کی د خلکو تربیه کول

رهبران مذهبي نقش ارتباطي ذيل را در ادارات ولايتي دارند:

- وساطت وفيصله درموارد خاص(با حكومت ولايتي)
- سازماندهي تبليغات در ولايات.

۴. ۵ موسسات بين المللي:

- فراهم اوري مساعدت و تمويل ان براي پيشرفت در امورحقوق استفاده اززمين جنگل وعلفچر
- فراهم اوري مساعدت و تمويل ان براي رشد و ارتقا ظرفيت هاي اداري براي حكومت مركزي و ولايتي
- فراهم اوري مساعد ت وتمويل ان براي تطبيق پروژه ها
- فراهم اوري مساعدت وتمويل ان براي مشوره هاي تخنيكي و خدمات معلوماتي.

۴. ۶ سازمان هاي مشورتي اختصاصي و موسسات غير حكومتي:

- فراهم اوري مساعدت هاي تخنيكي براي حكومت ولايتي و مردم در پلانگذاري فعاليت هاي اجتماعي
- تربيه مردم درمهارت هاي سازماندهي و تخنيكي.

- پاسنی سازمانونه باید د ځنګلونو او څړځایونو ولایتی کارمندانو سره د ټولنیځی ځنګلداری او څړځایونو د تنظیم په هکله خدمت کی دننه دننه د اموزش په باره کی مرسته وکړی

۴ . ۷ خصوصی سکتورونه

- د ضروری بودجی برابرول
- د تخنیکی خدمتونو برابرول.

د مارکیت او د مارکیت د معلوماتو د اړیکو تامین.

- سازمان هاي فوق الذكر بايد كارمندان اداره جنگلات وعلفچرهاي ولايتي را از طريق اموزش داخل خدمت در مورد جنگلداري اجتماعي و تنظيم علفچرها كمک نمايند.

۴. ۷ سكتورهاي خصوصي

- فراهم اوري وجوه مورد ضرورت
- فراهم اوري خدمات تخنيكي

تامين روابط بين ماركيت و معلومات ماركيت

POLICY AND STRATEGY FOR THE FORESTRY AND RANGE MANAGEMENT SUB-SECTORS

A. Policy for Forestry and Range Management

The policy is articulated as a vision for the long-term future as follows:

> The policy of the forestry and range management sub-sectors is that the people and institutions throughout Afghanistan establish and maintain forest and range land covers and regimes of utilisation which achieve a balance between, on the one hand, maximisation of production and productivity in all agricultural land uses (dry land farming, irrigated farming, livestock husbandry, forest products, wildlife exploitation) and, on the other hand, effective maintenance and enhancement of the natural and wildlife resource bases.

B. Strategy for forestry and range management

The strategies for Forestry and Range Management express how the above policy will be put into effect, as follows:

1. Strategies concerning regimes of utilisation

Regimes of utilisation cover three main areas: (paragraph 1.1) the types of land use in forestry, range and wildlife management, (paragraphs 1.2 and 1.3) the system for people and/or institutions to manage the forest, range or wildlife

resource, and (paragraph 1.4) the system for people and/or institutions to have rights to use the resources.

1.1 The type of land use:

The sub-sector partners* shall identify and exploit, to the maximum possible extent within the bounds of sustainability, all viable types of forestry, range and wildlife land uses - as productive assets in their own right, and as means of enhancing the environment generally, and for irrigated and dry land farming in particular.

The sub-sector partners shall devise and implement land uses type in combinations and measures which achieve a balance between maximisation of productivity in all agricultural land uses and effective enhancement of the natural resource base, and which are tailored to the different physical conditions in various parts of Afghanistan.

The sub-sector partners shall devise and organise upstream land uses which significantly benefit downstream irrigation farmers using a watershed approach.

* The sub-sector partners are defined as Central Government, Provincial Administrations, the Communities and the private sector.

1.2 The system for people and/or institutions to manage the forest, range resource and wildlife resources:

The sub-sector partners shall adopt a community-based approach in forestry, range and wildlife management. This approach shall involve the transfer of effective management responsibilities for forestry and range resources within defined community geographical areas to communities in a manner which (i) creates value for community members (both in the form of productive resources – timber, firewood, better pasture, and as means of protecting natural resources from erosion), and (ii) develops within communities the capacities to organise, operate and sustain the improved measures with a minimum of support from outside.

1.3 A Community focus in the planning of activities

In planning and implementation of community forestry, range management and wildlife, the objective shall be the development of community capacities to discuss and decide upon the improved land uses to be implemented. Assistance from outside the community shall be provided in a manner which facilities the developments of these community capacities and roles.

1.4 The system for people to have rights to use the resources

Government shall devise and implement specific policies, strategies, legislation and practices for allocating user rights over forest land, rangeland and wildlife terrain to communities. These shall be founded upon participatory action and processes, directly involving the target communities in discussions of options and decisions concerning rights over

land and water resources. They shall include mechanisms for reconciling land disputes.

Land user rights contracts shall be of sufficient duration to allow communities to manage and invest in the forest, range and wildlife resources for their benefit, and shall take account of environmental factors.

Land user rights contracts shall specify that communities will utilise the rights productively and will not damage the resource. Government shall monitor compliance of communities with these contract specifications.

Government, in conjunction with communities, shall issue land user rights contracts in a fair and transparent manner, and which, as far as possible, confirms traditionally agreed forms of access to land uses.

Communities shall develop elected committees for the management of land user rights in a manner which adds value to the forest and range resource user rights. Government shall put in place legislation and regulations which allow the elected community committees to generate and expend funds in their own names.

2. Strategies concerning the establishment of a sustained balance between, on the one hand, maximisation of production and productivity in all agricultural land uses (dryland farming, irrigated farming, livestock husbandry, forest products, wildlife exploitation) and, on the other hand, effective maintenance and enhancement of the natural and wildlife resource base

2.1 Integrated Natural Resource Management

The sub-sector partners shall implement community forestry, range management and wildlife initiatives using an integrated resource management approach which takes full account of irrigated and dry land cropping land uses as well as forestry, range and wildlife land uses, and the relationships between all these land uses. The partners shall take full account of national strategies in the sub-sectors concerned with cropping, animal husbandry and the environment.

2.2 Assessment of land suitability

Government, with support from other partners, shall develop and deploy a standard land suitability classification covering irrigated cropping, dry land cropping, forestry and range land uses, together with appropriate subdivisions of these categories. The main parameters for the land suitability classification shall be climate, soils, topography and slope.

2.3 Relationships across community boundaries

The sub-sector partners shall pursue improvements in community forestry, range management and wildlife both within individual community areas and in places where land use relationships exist across community boundaries. In the latter case, solutions shall, as far as possible, take into account

informal contracts and agreements which existed previously. Regional Community representatives and Provincial administration shall mediate and facilitate the resolution of any difficulties in reaching agreement between communities.

2.4 Allocation of grazing lands to communities

The sub-sector partners shall work together to create and develop community grazing areas for individual communities. In areas of traditional shared grazing, community leaders shall be encouraged (with facilitating help from other partners) to agree to a fair division of the formerly shared rangeland into individual community grazing areas or divisions within those areas, taking account of previous usage, differences in range quality and access to water. Regional Community representatives and Provincial administration shall intervene and facilitate the resolution of any difficulties in reaching agreement between communities.

2.5 Improving fodder supplies for domestic animals

The sub-sector partners shall work together to implement improved regimes of food supply for domestic animals in which the emphasis shall initially be on shifting the balance of diet for sedentary herds from pasture to crop residues and fodder crops, thereby relieving pressure on the rangelands, improving water flow to irrigation schemes and allowing the development of improved migratory livestock production on distant pastures.

2.6 Combating drought and desertification

The sub-sector partners shall take into full account the hazard of drought in defining the future balance between productive and environment-enhancing uses of forest land and rangeland, including the deployment of water conserving mechanisms and the introduction of drought resistant plants.

National government shall prepare and implement programmes for relocating people from areas of extreme drought to areas with lesser drought hazards.

2.7 The main technical fields

The technical emphasis in community forestry shall be in the following main areas:

Productive purposes: forest main products (construction timber, fuel wood, fruit, nuts, medicinal plants), forest bi-products

Environment-enhancing purposes: protection of land from erosion, improvement of infiltration, hydrology and run-off characteristics for irrigation, enhancement of micro-climates, protection and enhancement of range areas and wildlife habitats

The technical emphasis in community range management shall be in the following main areas:

Productive purposes: Controlled rotational grazing for livestock, water spreading and harvesting, development of high value grazing areas

Environment-enhancing purposes: protection of land from erosion, improvement of infiltration, hydrology and run-off characteristics for irrigation, protection of wildlife habitats, reduction of drought and desertification (water conserving mechanisms and the introduction of drought resistant plants)

The technical emphasis in community wildlife management shall be in the following main areas:

Productive purposes: tourism development, wildlife products

Environment-enhancing purposes: enhancement of natural landscapes/features, biodiversity and wildlife heritage (including controlled explotation and protection of endangered species)

3. Strategies concerning Geographical Coverage and Targeting of Community-based forestry, range management and wildlife development

3.1 A National Coverage

The sub-sector partners shall devise and put into practice without delay a national programme for community forestry, range management and wildlife development. The major emphasis of the Programme shall be (i) the establishment of a land user rights contract system, (ii) land suitability assessment and planning at Provincial level, (iii) development among communities of organisational skills and capacities to interface with the private sector, and (iv) development among

communities of technical skills in forestry, range management, wildlife management and other land management techniques.

Prior to the programme, the Department of Forestry and Range Management and other partners shall organise publicity campaigns to raise awareness about the urgency of addressing the current problems in the sub-sector, and the need for a programme with national coverage to address those problems.

3.2 Targeting of implementation

The programme shall start with a limited number of Projects in target areas which need urgent attention, and where the potential benefits of community forestry and range management are high. Programme methodology will be further developed, based on experience gained in the initial stage.

Thereafter, the Programme shall proceed with priority in areas which are stable and secure, and where the regional and local leaders are in support of the approach.

4. The Strategic Roles of People and Institutions in Forestry and Range Management

The Strategic roles defined below are in line with those in the Strategic Policy Framework for the Agricultural Sector.

4.1 Communities

The communities have the functions of organising and implementing community forestry and community range

management on their own community lands in an essentially independent manner. Their main roles are:

Creation of committees for the planning and organisation of implementation
Discussion and decision making concerning local strategies for community forestry, range management and other land uses (including cross-boundary strategies if applicable)
Provision of organisation and labour for organisation, construction and maintenance of field activities, including nursery establishment and management, seed testing and stratification
Local monitoring and evaluation within community areas
Accessing market information
Accessing essential services
Organisation of market produce sales

At present, the communities lack the technical knowledge, skills and resources to carry out the majority of these tasks. It is the role of other partners to help community members acquire and deploy the skills and resources.

4.2 Central Government

The strategic roles of Central Government are:

Establishment of a legal system for transfer of user rights over forest and rangelands to communities, and associated land allocation procedures
Organisation of national publicity
Preparation of National Programmes and Projects, including definition of priority target areas

Coordination of National Programme and Project implementation, including organisation of international donor assistance, national baseline surveys, monitoring and evaluation
Amendment to sub-sector strategy as necessary

In addition Government shall establish and operate one Central Forest Research Facility, with test plots in four agro-ecological zones. The research emphasis shall be on the demands of community forestry, in particular testing growth characteristics and adaptability of various native and selected exotic varieties, with special emphasis on fast-growing species, disease resistance and drought resistance.

4.3 Provincial Administration

The strategic roles of Provincial Administration are:

Maintenance of law and order, with special reference to maintenance of civil peace and security, transparency and social justice in land allocation, prevention of smuggling, prevention of illegal land uses, maintenance of free trade conditions
Implementation of allocation of land user rights over forest and range lands
Maintenance of government conditions in land allocation contracts
Provincial resource inventory and planning
Provision of assistance to communities in technical fields
Mediation and arbitration in special areas (with Regional Representatives)
Organisation of publicity within Provinces

Existing Forestry and Range Management Department staff in the Provinces (initially supported by Specialist Consultant organisations and NGOs) shall play key roles in planning community activities and training communities in organisational skills, technical skills and interfacing with markets/the private sector. Training will be given to staff in facilitating approaches to the planning and implementation of community forestry, range management and wildlife development.

4.4 Regional/Community Representatives

Regional leaders have roles in conjunction with Provincial Administration, as follows:

Mediation and arbitration in special areas (with Provincial Administration)

Organisation of publicity within Provinces

4.5 International agencies

Provision of support and funds for progression of land user rights

Provision of support and funds for National and Provincial Government institutional strengthening and capacity building

Provision of support and funds for implementation of projects

Provision of supporting technical advisory and information services

4.6 Specialist consultant organisations and NGOs

Provision of technical support to Provincial Government and communities in planning community activities

Training of communities in organisational and technical skills

The above organisations shall assist the Provincial Forestry and Range Management Department staff, who shall receive in-service training in community forest and range management from the consultant organisations/NGOs.

4.7 The Private Sector

Provision of inputs

Provision of technical services

Provision of market links and market information.